

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Sžo/24/2015
Identifikačné číslo spisu:	6014201505
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6014201505.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Daňový úrad Banská Bystrica, so sídlom v Banskej Bystrici, Nová č. 13, proti žalovanému: Mgr. Róbert Antal, so sídlom v Banskej Bystrici, Ul. Kláry Jarunkovej č. 2, ako správcovi konkurznej podstaty úpadcu TECHNOL s.r.o. v konkurze, so sídlom v Banskej Bystrici, Zvolenská cesta č. 35, IČO: 36 313 475, o určenie pravosti pohľadávky, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. februára 2015, č. k. 23S/239/2014-38, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 17. februára 2015, č. k. 23S/239/2014-38 z r u š u j e .

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením zo dňa 17. februára 2015, č. k. 23S/239/2014-38 uložil žalobcovi, aby v lehote 15 dní od doručenia uznesenia zložil na účet krajského súdu preddavok na trovy konania vo výške 309,35 eur pod následkom zastavenia konania.

Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že krajský súd v zmysle § 32 ods. 11 vety prvej zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“) vychádzajúc z aplikačnej praxe súdov, že hodnotu práva v konaní o určenie popretej pohľadávky nie je možné vyjadriť v peniazoch, určil základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. vo výške jednej trinástiny výpočtového základu, čo predstavuje suma 61,87 eur. Keďže preddavok na trovy konania podľa § 32 ods. 11 veta prvá zákona č. 7/2005 Z. z. je určený ako päťnásobok tejto základnej sadzby, predstavuje preddavok čiastku 309,35 eur.

Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca odvolanie. Poukázal na to, že úmyslom zákonodarcu v súvislosti s povinnosťou zložiť preddavok na trovy konania bolo predovšetkým predísť špekulatívnym incidenčným sporom. Zákon č. 7/2005 Z. z. v § 32 ods. 11 presne vymedzuje subjekty incidenčného sporu, ktorými sú navrhovateľ ako veriteľ popretej pohľadávky a odporca ako popierajúci veriteľ. V prípade, že na strane žalovaného je veriteľ, ktorý prihlásil svoju pohľadávku do konkurzu v zákonom

predpísanej forme, spôsobom a v zákonom vymedzenom rozsahu, poprel pohľadávku iného veriteľa (žalobcu) prihlásenú do konkurzu, súd uloží povinnosť zložiť preddavok na trovy konania aj žalovanému, ako popierajúcemu veriteľovi. Dodal, že ak pohľadávku poprie správca, nie je povinný zložiť žiaden preddavok. V prejednávanom prípade žalobca postup krajského súdu, kedy bola uložená povinnosť výlučne žalobcovi zložiť preddavok na trovy konania, považoval za porušenie zásady rovnosti účastníkov konania. Preto žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnuté uznesenie krajského súdu potvrdiť ako vecne správne. Stotožnil sa s postupom krajského súdu. Uviedol, že žalobca má vždy povinnosť zložiť preddavok na trovy konania, bez ohľadu na to, kto vystupuje na strane žalovaného, či správca, alebo popierajúci veriteľ. Zákon č. 7/2005 Z. z. totiž nerozlišuje subjekty na strane žalobcu tak, ako na strane žalovaného, kedy odlišuje žalovaného, ktorým je správca a žalovaného, ktorým je popierajúci veriteľ. Dodal, že zloženie preddavku žalobcom je podmienkou, aby súd rozhodoval o podanej žalobe.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 OSP, a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Podľa § 32 ods. 11 zákona č. 7/2005 Z. z., súd uloží navrhovateľovi a odporcovi, ktorým je popierajúci veriteľ, zložiť preddavok na trovy konania vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny za päť úkonov právnej služby podľa osobitného predpisu. Ak navrhovateľ preddavok nezloží, súd konanie zastaví. Ak popierajúci veriteľ preddavok nezloží, súd v konaní o určení popretej pohľadávky rozhodne, že popretie pohľadávky je neúčinné.

Používajúc gramatický výklad uvedeného ustanovenia, dospel odvolací súd k záveru, že prvostupňový súd je povinný uložiť povinnosť zložiť preddavok na trovy konania iba v prípade, ak sú účastníkmi konania navrhovateľ určenia popretej pohľadávky a zároveň veriteľ, ktorý pohľadávku poprel ako odporca. Zákon však neoprávňuje konajúcemu súdu ukladať povinnosť zložiť preddavok na trovy účastníkom za iných okolností, napr. ako v prípade žalobcu, keď na strane odporcu nie je popierajúci veriteľ, ale správca konkurznej podstaty. Keďže potom aj súd môže konať len v rozsahu a spôsobom, ktorý mu ustanoví zákon, nie je možné analógiou rozširovať poplatkovú povinnosť na okolnosti iné, ako keď je na strane odporcu veriteľ popierajúci pohľadávku.

K totožnému záveru je možné dospieť výkladom teleologickým, keď § 32 ods. 11 bolo do zákona č. 7/2005 Z. z. doplnené zákonom č. 348/2011, ktorým sa menil a doplňal zákon č. 7/2005 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2012. Úmyslom zákonodarcu, prezentovaným v dôvodovej správe k návrhu tohto zákona bolo okrem iného, umožniť veriteľom popierať pohľadávky iných veriteľov so súčasným zavedením prekážok, obmedzujúcich zneužívanie tohto práva.

Podľa právnej úpravy zákona č. 7/2005 Z. z. platnej do 31. decembra 2011, oprávnenie popierať pohľadávku patrilo výlučne správcovi konkurznej podstaty. Nová právna úprava v znení zákona č. 348/2011 Z. z. poskytla s účinnosťou od 1. januára 2012 právo popierať pohľadávky aj veriteľom, pričom pre účinné popretie pohľadávky veriteľom zákon vyžaduje okrem zrozumiteľnosti tohto úkonu a jeho podania na predpísanom tlačive aj zloženie preddavku na prípadné trovy konania.

S poukazom na vyššie uvedené je nepochybné, že § 32 ods. 11 zákona č. 7/2005 Z. z. bolo zavedené v súvislosti s oprávnením veriteľov popierať pohľadávky iných veriteľov, ako prostriedok ochrany pred zneužívaním tohto oprávnenia veriteľmi. Nie je teda aplikovateľné na prípad, keď pohľadávka veriteľa bola popretá samotným správcom.

Záverom odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že výklad § 32 ods. 11 zákona č. 7/2005 Z. z. tak, ako bol vykonaný krajským súdom, nie je možné prijať ani z dôvodu ústavnej konformity výkladu zákonov, konkrétne zachovania princípu „rovnosti zbraní“. V zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednávania veci pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Táto zásada zabezpečuje, aby v súdnom konaní mali jeho účastníci rovnaké

postavenie. „Rovnosť zbraní“, spočívajúca v rovnakom postavení účastníkov súdneho konania sa prejavuje v procesnoprávnom postavení účastníkov konania, v spôsobe a v rozsahu dokazovania a v iných oblastiach spojených so súdnym uplatňovaním práva. Existenciu povinnosti zložiť preddavok na trovy konania potom síce nebude možné samu o sebe považovať za prekážku v prístupe k súdu, avšak neexistuje žiaden relevantný dôvod, prečo by táto mala zaťažovať iba jedného účastníka konania. Keďže však správca konkurznej podstaty preddavok na trovy konania platiť nie je povinný, z dôvodu proporcionality a zachovania princípu rovnosti zbraní, bude potom potrebné, aby ani navrhovateľ v konaniach, kde je protistranou správca, nebol zaväzovaný na zloženie preddavku na trovy konania. Navyiac trovy incidenčného konania sú vylúčené z uspokojenia v rámci konkurzu (§ 100 ods. 2 písm. a/ zákona č. 7/2005 Z. z.). To znamená, že súd môže tieto trovy konania úspešnému veriteľovi priznať, avšak tieto je možné uspokojiť len z úpadcovho majetku, ktorý mu zvýši po zrušení konkurzu.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie krajského súdu zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h/ OSP.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.